

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:
Pe un an 50 Lei
Pe jumătate de an 25 „
Pe un pătrar de an 12 1/2 „
Un număr 1 Leu.

Manuscrisele se adresează redacției „Foaia Diecezană” iar banii de prenumărări și inserțiuni administrației „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicații oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200 de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei.

Nr. 51—1922.

Cătră On. membrii ordinari și ad hoc, preoți și mireni ai sinodului protopresbiteratului ortodox român din protopresbiteratul Oraviței-montane.

Primind subscrisul prin decisiul Venerabilului Consistoriu diecezan din 27 Octomvrie 1921 Nr. 4572 Pl—1921, mandatul de a conduce actul alegerii de protopresbiter în tractul protopresbiterat al Oraviței-montane, îndeplinindu-se toate cele prescrise pentru îndeplinirea acestui act, convoc respective declar de convocat sinodul protopresbiterat al Oraviței-montane pentru alegerea protopresbiterului pe **Joi 7/20 Aprilie 1922 la ora 10 a. m. în biserica parohială din Oravița-montană.**

Actului de alegere îi va preceda servirea Sfintei Liturgii cu chemarea Duhului Sfânt la orele 9 a. m. aceiași zi, în biserica parohiei centrale Oravița-montană.

Bocșa-montană 17/30 Martie 1922.

MIHAIL GAȘPAR
protopop, comisar consistorial.

Primii Gramatici Români Bănățeni:

Iorgovici, Buda 1799, Diaconovici Loga, Buda 1822.

(Continuare)

III

De gramatiștii contemporani: Clain, Șincal, Tempea, Molnár și Maior, se deosebește bineșor! Aceștia toți, mai mult ori mai puțin, introduc elemente noi latine adevărate sunt limbisti și reformiști radicali, în vremea bănațanului Iorgoviciu, e un conservator, ori ca să-i zicem filolog reacționar; carele insistă din răspuțeri, că din rădăcinile mult puține ce ne-au rămas din latină, să facem mai întâi atâtea derivări, cât e cu putință și numai după epuizarea acestor operațiuni, dacă totuș mai este nevoie, atunci să ne îmbogățim lexica, cu cuvinte noi, de acelea, cari vor fi existat odinioară în graiul nostru, dar în cursul timpurilor cu împrejurări sinistre au dispărut; cum au dispărut forța și valoarea neamului nostru!

Zice Iorgoviciu: „Eu am *perceptut*, (pri-ceput) precum la toți este cunoscut, că limba noastră este foarte scurtă de cuvinte. Deci eu doresc a înmulți limba noastră cu cuvintele luate din vorbele de redecine a limbei noastre și așezate după regulile și proprietățile din însă limba noastră trase.” (pag 77).

Ceea ce noi numai mai târziu am aflat, Iorgoviciu deci o practicase deja la finea veacului al XVIII-lea, că adevărat „**derivarea este izvorul național al îmbogățirii limbii noastre**”¹²⁾. În operațiunea derivărilor își complăcea, aici e dânsul la largul său, în elementul său; respectând regulile limbei vii actuale, nu însă acelei moarte. „La aceasta eu după regulile istoricești nu caut, ci mă uit numai la redecina nații¹³⁾ și

¹²⁾ Manliu o. c. pg. VIII.

¹³⁾ Consecvent zice nație, observație, ucitație etc. Așa zic și az bănațeni. Deci n-avea drept Ios, Sterca Șului, când în „Transilvania” din 1903, scria, că astfel de formațiuni de cuvinte, au intrat la noi pe vremea absolutizmului austriac 1850—1881, în calea limbii oficiale germane.

a limbii, care neîndoit vine dela cea latinească și din vorbele de redecină a limbii de acuma, care se trag și tocma acelea sunt în limba cea veche, am aflat, că se poate deriva mai multe cuvinte după regulile din însă limba cea de acuma trase". (pg. 13).

Eată cum practică aceea ce învață:

„Deci dacă te atinge cătră lauda numelui românesc, stă cu deadinsul de cultura limbei românești, scutură a tot cuvântului redecina și de acolo trage atâtea cuvinte, pe cât se poate întinde puterea vorbei de redecină“.

D. e. avem în limbă cuvântul *atingere*. Derivațiunile literare ce putem trage și trebuie să tragem din primordialul *atingere*, sunt: contingent, contact, contagios.

Az tocmai pe calea aceasta și în chipul arătat de Iorgoviciu purcedem și se va purcede în veci. Nu ne conformăm însă așa zis *ad amussim*, celor învățate de acest filolog bănațan. El câteodată lunecă în derivări spre forme latinești: d. e. din vedea, are *vezatie*; (= figura, vederea) din venire, *advenire*, *evenire*; din a cădea, *occuz* (apus). Astfel de eforturi îndrăznețe, arbitrari și meșteșughite, au ramas fără nici un echou.

Graiul nostru dacoromânesc avea să apuce o altă direcțiune. A și apucat apoi și a urmat-o cu tărie până la sfârșit.

Zice mai departe Iorgoviciu: „Am observat în limba noastră multe vorbe, a căroră redecină e împreunată cu particulele acestea: *a, ad, de, des, dis, esc*; sau: *es, con*; sau: *cu, ob, un, per, pre, pro*, (acum pur) *re, sub, tri, trans, in, inter*, d. e. din ducere (vorbă de redecină) s-a derivat ad-ducere, din chidere (ce vine dela claudere) (ital. chindere) zicem deschidere; din ire (ire) și esc sau es, zicem eșire (exire), din legere și con, unde *n* se mută în *l* zicem culegere, din manere și re, remânere; din punere (ponere) și sub, zicem supunere, din miterere și trans, sau tri, zicem trimitere“ (pg. 74).

Peste 22 ani alt gramatic bănațan Const. Diaconovici **Loga**, va imita, în „Gramatica românească pentru îndreptarea tinerilor“, pe pionul său Iorgoviciu, întru: „urzirea verburilor, de redecină sau rădăcale, cum să formeze cu ajutorul prepozițiunilor inseparabile, verbe compuse din verbe simple: *de creșterea limbii prin înmulțirea verburilor*“¹⁴⁾.

Ca mai toți bărbații noștri de seamă, până târziu în a II-a jumătate a veacului al 18-lea,

la fel credea și Iorgoviciu, că adevărată limba noastră, atât pentru strămtarea ei, cât și pentru încărcarea cu elemente străine, e incapabilă de a cultiva științele și artele, deci ea trebuie înzestrată cu nomenclatură tehnică, apoi îmbogățită cu o lexică variată și suficientă, amenajată fondului firesc latin, evoluării istorice și nevoilor actuali a tuturor ramurilor de viață intelectuală și materială!

Tezaurul de cuvinte de rădăcină latină, cari s-au păstrat în graiul nostru, cum am arătat, are să fie multiplicat și desfășurat mai departe, cu ajutorul sufixelor, prefixelor, particulelor și prepozițiunilor. În caz de lipsă apoi va trebui să împrumutăm rădăcini nouă din limba latină, lăpădând astfel treptat toate ingrediențele slavone.

În procedeul acesta desigur anevoios și gingaș: „Calea cătră lucru la care eu te îndemn, e neumblată și e plină de spini și de țugi împlicați“, trebuie deci respectate unele îndrumări, „regule și proprietăți“, zice magistrul bănațean, apoi continuă:

„Eu aflu a fi spre folosul limbei noastre a introduce în limba noastră în locul cuvintelor acestora, așa cuvinte, cari sunt în limba cea veche așezate de oamenii cei aleși; cari cuvinte eu le am pus în Dicționarul meu, ce-l voi da la tipar... Spre așa sfârșit dacă va putea sluji ție *exemplurile* de mine în cartea această alcătuite, mă voi socoti omul cel mai fericit în lumea aceasta“. (pg. XIII).

Ci nu numai pe vremea auctorului Observațiilor, dar și până târziu la 1848, cărturari de ai noștri, chiar din când în când și triasul: Clain, Șincăi și P. Maior, vorbeau și scriau cu forme stălcite și slute d'al d'astea: *circuluș, computuș, contactuș, vicareș, notareș*. Cu preferință imitarea după unguri, la formațiunea verbelor dela latini, ajunsese la paroxism. Eată unele mostre din fie iertatele monstruoșități: pretindăului, publicăului, probăului, formăului¹⁵⁾.

(Urmează)

Sentimentul datoriei la cetățenii de azi ai României Mari.

Cetită în una din șezătorile literare, aranjate de cercul didactic din Caransebeș.
De Pavel Iumanca învățător.

(Continuare)

Din vremi bătrâne, de demult avut-am noi Români un simbol, un nume, care a fost roștit cu sfîntenie și venerație de atâtea generații, cari s'au stins cu gândul la el, cu dorul lui în suflet. Era săpat în inima fiecărui

¹⁴⁾ Conf. pg. 132-3 a gramaticii lui Loga, Buda 1822 și Romulus Ionașcu, Gramaticii români, Iași 1914 pg. 88. Periodicul din Arad „Biserica și Școala“, 1919 nr. 14. Dr. Ioan Roșu în ziarul „Banatul“ Timișoara 1920, nr. 80-1. Ovid Densușianu, Literatura română modernă, București 1920 pg. 74-5.

¹⁵⁾ Cipar, Arhiv pentru filologie și istorie, Blaj 1870 p. 60-9.

Român. L-am primit deodată cu laptele ce l-am supt la sinul micii noastre. E sfântul nume al țerii noastre, cum a fost visată de sutele de martiri, morți dealungul veacurilor pe toate câmpiile de luptă, cari câmpii au fost altare de jertfă pentru neamul nostru. E țara noastră așa cum au văzut-o străbunii în vis și noi o vedem în realitate, e.... *România Mare.*

Românul de odinioară, când obosit de trudă și sărăcie, abia își mai mișcă oasele zbrobite, s. ducea cu gândul la vremile ca „vor veni“, cari „trebuie să vie“, când nu vor mai fi robi României. Și nădejdea acestor vremi îi turna în suflet tăria, de a-și duce mai departe crucea pe calvarul croit neamului său.

Era un ce în sufletele acelea simple, un ce tainic și sfânt, care le umplea cu atâta dragoste, cu atâta bună-tate, care le făcea așa de primitoare și așa de încăpătoare pentru tot ce e frate, pentru tot ce e Român. Suferința robiei și dorul visului de veacuri ridicau pe om din mocirla frământărilor mărunte. *România-Mare era un vis frumos, era un simbol, era o icoană sfântă de închinare. Astăzi!?*.... Visul s'a făcut o realitate. Neamul acesta de robi a știut să fie mare la luptă, a știut aduce jertfe de sânge, a știut sfărâma jugul robiei, dar când visul s'a făcut realitate, sufletele noastre s'au închis, inimile noastre s'au răcit. Să stăm așa la o parte, să primim la svârcolirile societății de azi din *România cea mare*, visată de atâtea veacuri, să judecăm realitatea, așa cum se prezintă ea în goliciunea ei și în sufletul nostru se va pogori intristare și amărăciune, căci noi cetățenii din România de azi, *am lovit cu piciorul în altarul, la care s'au închinat alăteia rânduri de strămoși vrednici.* Noi aruncăm cu petri și stropim cu noroi izvorul de „apă vie“ din care s'au adăpat cu tărie și credință miile de eroi, *ce s'au jertfit pentru un ideal, care devenind realitate a ajuns batjocura multora dintre noi.*

Ce e azi România Mare? Un nume pentru mulți fără valoare, o vorbă rostită cu indiferență, dispreț, ba chiar în batjocură. Să observăm numai bine oamenii de azi. *Numele țerii noastre*, cel mai scump nume, ce l-am avut, de când dăinuiește neamul românesc pe aceste plaiuri, — *a devenit o expresie de ură a multor păcătoși egoiști.* Vezi atâți paraziți ai societății, îmbogățiți de război, gunoale scormonite din adâncimi murdare și scoase la suprafață de valurile vremilor de furtună, că terfelesc fără cruțare țara aceasta scumpă și sfântă, pentru că ambiția lor scrintită li-o dictează așa.

Orice greșală a cuiva, orice piedecă i s'ar pune în cale, ori ce nedreptate i s'ar face toate să azvârlu în spatele țerii și la orice prilej să strigă cu dinții rânjiți și cu furie... *România Mare!* Pentru toate România Mare e vina. E de iertat păcatul mulțimii inconștii dela sate, care injură România Mare, când a fost pedepsită pentru că a sămănat tutun, sau nu i-s'a permis, să fabrice țuică fără să plătească, sau i-s'a cerut să plătească dare mai mare. Omul simplu a crezut că dacă-i România, el nu mai are nici o îndatorire. Dar o vedem în societate cu oarecari pretenții de cultură, la oameni cu poziții destul de înalte, la aceia, cărora le place, de câteori li se prezintă ocaziune, să-și povestească marile lor „merite naționale“ și dragostea lor cea mare pentru neam și țară. *O fac oameni cu răspundere morală, oameni chemați să îndrepteze moravurile societății.*

E drept, că vremurile actuale sunt grele. Lumea, mai ales cea săracă, trăiește mai în silă. Lupta pentru trai, ce se dă azi, e mai pronunțată, cere mai multă vigoare, mai mult spirit, mai multă istețime. Dar, dacă

ne uităm mai de aproape la traiul de azi, și-l comparăm cu cel de mai înainte, vedem, că cu toate greutățile ce le întâmpină, omul de azi trăiește mai bine ca cel dinaintea războiului. Să ne gândim numai bine și să observăm cu mai multă atențiune societatea omenească de acum. Muncitorul câștigă mai ușor banul, munca e mai căutată. Accum ca să găsești un muncitor la ceva, sau un păzitor, la vite bunăoară, trebuie mult să umbli, ca să-l găsești, până când mai înainte veneau zilnic la ușă și te rugau să le dai de lucru. Dovadă că atunci avea nevoie, să muncească, ca să poată trăi, până când azi se lasă rugat, dovadă că nu mai are atâta nevoie.

Și chiar dacă traiul ar fi greu, nu e țara de vină, nu e stăbiciunea neamului, e a noastră a acelora care avem aci un rost și cari în loc să muncim criticăm tot, ce vedem înainte.

Așa cum e azi viața bună, rea, dar e liberă, mai liberă ca oricând și pentru oricine, fără deosebire de clasă sau rasă. Și dacă sunt greutăți, vina sunt vremile acestea de refacere după distrugerea războiului, timpul acesta de închegare națională. Greutățile sunt aceleași, ca și în alte țeri. Noi vedem, ce e la noi, și nu ne gândim, că în alte părți, poate e mai rău ca la noi.

Când întâmpini piedici și greutăți, scrutează mai bine în sufletul tău, studiază-te până în cele mai ascunse cute, caută bine în jurul tău, ca să cunoști toate împrejurările vieții actuale, cu toate greutățile și atunci nu vei avea de ce învinovați țeara, — ci se vor deschide ochii tăi și vei vedea adevărul, așa cum e. *Dacă noi toți, cari avem datorii de împlinit față de glia aceasta, udată cu atâta sânge și lacrimi, am fi la locul nostru și n'am sta cu brațele încrucișate, lăncezând în tranșăvie, când țeara are lipsă de muncă, — atunci viața ar lua alt curs și toate s'ar îndrepta la repezeală.*

În lumea de azi flămândă după mărșire și bani lipsește dragostea de muncă, lipsește simțul datoriei de cetățean. Așteptăm binele să ne vină de-a gata, făcând vorbărie de placă, fără să punem și noi umărul.

Pe timpul când stâlpul de graniță înșirați dealungul crestei Carpaților, la Molna și Prut ne despărțiar în patru țeri, aveam un suflet închegat, care nu cunoaște granițe, aveam o inimă, care bătea cu căldura, plină de dragoste de frate.

Astăzi când granițele politice au dispărut, se pare, că s'au pus alte granițe și tot pe același loc, granițe, cari sfășie sufletul românesc în tot atâtea părți, la câte neamuri am fost robi, sau poate și mai multe. Vedem lumea românească izolându-se și grupându-se după provincii, parecă n'am fi frați, parecă n'am fi un sânge, un grai și o credință.

Am trăit veacuri dearândul sub stăpâniri deosebite cu firile și obiceiurile proprii neamului lor. Ne-am dezvoltat sub alte împrejurări așa de diferite, că oricum am socoti, e firesc să ne deosehim în vederi. Aceasta însă nu ne îndreptățește, ca să ne credem fiecare pe el și obiceiul locului de bun. În judecarea lucrurilor din lume, le vedem toate prin prisma îndatărilor noastre. Am trăit mai mult decât o viață de om așa, și dacă ne-am pomenit așa, apoi cu greu părăsim un obicei, cu care am crescut. În lume sunt și buni și răi. Am zis și vedem cu toții că multe gunoale ale societății omenești plutesc la suprafață și multe secături să lăfătesc în posturi grase. Sunt vremile așa: *Nu s'a putut face o selecționare a oamenilor.* Și pentru cei câțiva oameni slabi, veniți aici la noi din vechiul regat, nu avem dreptul să generalizăm și să acuzăm pe toți cei de acolo. Să ne uităm bine printre noi și avem să găsim atâți oameni de omenie veniți de acolo cu dragă inimă

aici la noi. Să ne gândim, că vechiul regat nu e format numai din cei veniți la noi, ci și din grosul satelor, care și-a dat cu mâna largă tributul seu de sânge începând cu crestele munților, Mărășești, Oituz... peste Ardeal și Tisa... la Budapesta. Și dacă am număra pe ai noștri de „dincoaci” n'am avea mai puțini oameni de nimic, sau gunoaie.

Tot asemenea cei din vechiul regat n'au dreptul, să ne terfelească obiceiurile și rânduielile noastre de aici. Se vor găsi oameni, ca să caute, ce e bun în tot locul și din tot ce e bun acolo și aici, să scoată întocmiri pentru o viață nouă, care să închege țeara și sufletele într'un aluat bun și trainic.

Până atunci noi să lăsăm vorbăria și critica. Să punem umerii cu nădejde, să muncim cu dragoste, unde suntem puși și avem să vedem, că e bine în țara aceasta și că toți suntem fiii aceleas mame, care ne ocrotește pe toți fără părtinire.

(Urmează)

Predică

rostită la înmormântarea preotesei Maria Stefanescu din Berini, tractul Buziaș, de către parohul Alexandru Ioanovic din Cerna.

Jalnici ascultători!

O minune! Ce taină este aceasta, ce s'a făcut pentru noi!

Văzduhul fiind cuprins de o atmosferă molină, vibrarea clopotelor străbătând atât de duios în acesta, încât inimile creștinilor înduioșate, cu voce tremurândă își îndreaptă privirea unul către altul cu întrebările de ce sună atât de duios și la auz în mari depărtări sunele clopotelor și ca fulgerul vehement străbate trista veste, — ca răspuns la întrebările lor, că a murit prea iubită și nouă neuitată fost Doamna preoteasă, ear cei din depărtări „A murit Doamna preoteasă din Berini”, alergându-le gândirea lor la nemângăiatul și în adânci bătrânețe a dânsel soț și preot, exclamând cu obicinuitele cuvinte creștinești „Dumnezeu să o ierte”.

Iubiților creștini, oare poate fi mai mare pacoste asupra omenimei o întâmplare ca aceasta¹⁾, oare născutu-sa om zidit, după asămănarea atotputernicului, care să nu fie fost și să nu fie supus acestei despărțiri a sufletului de corpul său? Până de prezent nu, și pot afirma că nici nu va fi — poate prin vre-o minune a Dumnezeirei — după cum o știm aceasta cu toții, că fiind cuprinși de boldul păcatului strămoșesc, suntem supuși cu toții acului morții!

Doară și fiul omului adevărat Domnul nostru Isus Cristos, încă a voit ca să scape²⁾ rugând ferbiște și cu lacrimi de picături de sânge, pe Dumnezeu Tatăl, însă fiind trimis pe acest pământ, luând chip de rob, spre a întări deoparte adevărata credință și a aduce omenimea la cunoștința nemărginitei și prea drepte iubiri a Sa față de neamul omenesc, ear de altă parte spre a-l scoate din adâncul întunerecului pentru păcatele noastre, — n'a lăsat să treacă acest pahar nici de „Fiul Tatălui” ci a fost supus unor chinuri chiar neomenesti, suferind o moarte amară, fiind restignit pe cruce, ear a 3-a zi înviind din morți ne-a adus la cunoștința nemuririi su-

¹⁾ Încetarea din viață la bătrânețe, după ce omul și-a împlinit chemarea sa pe pământ, nu e — din punct de vedere creștinesc — o nefericire.

²⁾ Nu moartea era dureroasă, ci chinurile înfricoșate ce o au precedat.

fletului care este un dar dat la facerea sa, care este ca o putere care e asupra tuturor puterilor în această lume mătoare, ear în lumea de dincolo este vecinică, adevărat sufletul e vecinic, de Dumnezeu dat și luat.

Da, precum Domnul nostru Isus Cristos a murit și a treia zi a înviat, intrând la mărirea Tatălui ceresc, așa și noi murim trupește și sufletul nostru este viu mergând la Tatăl spre odihnă, însă după faptele omului sau să va mări sau să va rușina. O minune, ce taină este aceasta cum ne-am dat stricăciunei!

Precum Vă am arătat mai sus că toți viețuitorii sunt muritori și când sosește fără veste înfricoșata oră a morții trebuie se mergem pe calea vecinicii; așa sosind ora iubitei și buneii noastre maicei preotese Marie, ne-am adunat la acest coșciug rece, spre a-i da ultimul onor, cum să cuvine creștinilor adevărați, petrecându-o la lăcașul de vecie.

În domnul adormita, la dorința sa, fiind de două ori împărtășită cu sfânta taină a cuminecăturii și anume înainte de a merge la București, spre a-și căuta de viață, ear a doua oră după ce i-s'a îngreunat morbul, în care suferind timp îndelungat și care nimicindu-i puterile fizice își dă nobilul suflet în mâna Creatorului, în etate de 59 ani, ear a fericitei sale căsătorii în al 35-lea an. E născută în comuna DVoastră, din casă preoțească foarte bună, ce dovedește zelul părinților în Domnul adormiți, cu creșterea familiei lor, deși numeroasă.

Acum înbrăcându-mă în eul adormitei îmi îndrept privirea către tine prea iubite și intristate bărbat și soț de viețuire conjugală cu cuvintele „părinte Ioane și dragul meu”! Ne-a sosit ora despărțirii noastre spre vecie, s'a rupt legătura credinței noastre întărită la altariul Domnului prin taina cununiei. Am vețuit la oaltă 34 de ani, cu cea mai bună voință și iubire, căutând în totdeauna ca se-ți satisfac toate cele posibile prin înțelegerea reciprocă între noi și iubirea păstrată față de persoana ta. Nu pot acum la acest ultimul moment ca se nu amintesc, că aceasta iubire a mea a fost resplătită văzând starea ta sufletească, îngrijorarea ce ți-a cauzat morbul meu și îndeosebi silința Ta pentru însănătoșirea mea, spesând chiar și peste puterile tale materiale. Însă ceasul sosind nu a fost mântuire, lăsându-te îți mulțămesc pentru toate acestea, rugându-Te ca acum să fi iertată de tine, ear în rugăciunile tale ca preot, — totdeauna să-ți aduci aminte și de sufletul meu, rugându-te pentru el la Dumnezeu. Te las cu credința în bunul Dumnezeu ca să Te mângăie și cu ultimul adio, dragă Ioane, că trebuie se merg.

Privind la tine iubite și unicul fiu Ionel și văzându-ți starea ta, inima mea rece e plină de mâhnire și de a-și avea încă atâta putere te ași trage la pieptul de mamă, dela care ai primit lumina zilei, însă vezi dragă, acul morții mi-a rupt-o, însă totuși îți mulțămesc pentru iubirea și dragostea, ce ai păstrat-o și ai dovedit-o față de mamăta, prin nenumeratele lacrimi, ce le-ai vărsat în fața mea, și pe mine, precum și pentru suferințele și chinurile avute din cauza morbului meu. De acum nu mai ai părinți, ci un singur părinte, care de azi înainte e tată și mamă a ta, caută și grijește de dânsul, ca aceasta lovitură la bătrânețele sale, în urma purtării tale bune să se ușureze încâtva, având unicul sprijin în tine. Mulțămindu-ți dragă fiule pentru îngrijirea mea, nu mă uita, ci gândește și la mine, că ai avut și tu mamă și în totdeauna roagă-te bunului Dumnezeu pentru odihna sufletului meu. Acum te las cu ultima sărutare de mână, mergând pe calea vecinicii.

Dragă și neprețuită nepoată Veturio, tu ai fost scutul suferințelor mele în boala mea. Deși nu ai fost ne-

poată în mod direct de sânge, dar te am iubit mai mult decât pe ori-și-care din copiii fraților mei, care iubire a și avut ecou în inima ta cea bună și nobilă, având aceeași iubire față de neuitata ta matusă și care ai dovedit-o în decursul morbului meu. Aceasta iubire s'a manifestat în o adevărată încredere și ca o lungire a sfârșitului vieții mele. Tu ai fost persoana, care în suferințele mele mi-ai alinat durerile, numai dela tine și medicamentele date de mânuțele Tale, credeam că-mi ușurează boala. Nu puteam fi fără tine nici un moment, așa că toată viața mea mi-am încredințat-o ție. Știu că nopți întregi ai petrecut cu mine, chinându-te, dar la aceasta am îndrăznit numai iubindu-te, nu ca o nepoată, ci mai mult decât pe o fiică a mea. Îți mulțămesc dragă pentru toate acestea, rugând pe bunul Dumnezeu, ca fapta Ta să fie respălată din partea lui, pentru adevărata încredere și iubire a Ta, te las cu o ultimă sărutare necum și pe buna mea cumnată.

Dragilor mei frați și cumnați! Eu care am avut nenorocirea ca să rămân în avutul părinților noștri, de câte-ori V'a îndemnat dragostea de frați și iubirea de comuna noastră natală de a veni aicea, întotdeauna v'am primit cu cea mai mare bunavoință și întotdeauna v-am apreciat ca adevărați frați cum se cuvine dela aceeași părinți. Aflându-mă bine, dacă v-am putut ajuta cu ceva, care era pentru mine o mângâiere nedescrisă față de iubiții mei frați și cumnate. Însă acum sosind ora despărțirii de cătră voi, Vă las cu bine mergând pe calea vecinicii, la sora noastră Versavia și cumnatul nostru Grigorie. — Încât v-am supărat cu ceva, Vă rog să fiu iertată de voi ca și bunul Dumnezeu să Vă ierte, rugându-Vă pentru odihna sufletului meu.

Acum mă îndrept cătră toți nepoții și nepoatele, toate rudenile și cunoscuții și recunoscuții, cari a-ți venit ca să-mi dați ultima sărutare și să Vă rugați pentru sufletul meu, mulțămindu-Vă, trebuie să Vă părăsesc cu rugare, ca să fiu iertată și din partea D-Voastră pentru câștigarea milei cerești.

Crezând cu toții în împărăția cerului, adevă în împărăția Tatălui și Fiului și sfântului Duh acum și pururea și în vecii vecilor amin.

Ș T I R I

Independența bisericii sârbești. Se anunță din Belgrad, că sinodul patriarhal a aprobat, ca biserica ortodoxă sârbă să fie pe viitor independentă de patriarhia din Constantinopol. În consecință, patriarhul sârb, Dimitrie, a fost recunoscut ca șef suprem al bisericii ortodoxe din regatul iugoslav, având atribuțiuni și drepturi identice și egale cu patriarhul grec din Constantinopol.

Urcarea taxelor postale. Începând cu 1 April c. taxele postale pentru scrisori, pachete și mandate postale vor fi considerabil urcate și anume: pentru epistolă simplă taxa va fi 50 Bani și 10 Bani timbru de ajutor; pentru epistolă adresată în aceeași localitate 50 Bani; carte postală 50 Bani și 10 Bani timbru de ajutor; scrisoare recomandată 2 Lei 50 Bani și 10 Bani timbru de ajutor; carte postală recomandată asemenea; pachete fiecare kilogram 3 Lei; bani cu mandat postal se pot trimite până la suma de 10.000 Lei; taxa de trimitere este, până la 1000 Lei, de 11 Lei, iar pentru fiecare mie de Lei următoare cu 5 Lei mai mult,

Mulțumită publică. Credinciosul fiu al biserice noastre Tudor Secula care petrece de mai mulți ani în America ne trimite frumoasa sumă de 1110 Lei, pe carea o donează sfintei noastre biserici întru sănătatea sa și a familiei sale. Ne vine bine acest gest creștinesc în mijlocul curentelor de astăzi. Deci când i-i exprimăm și pe această cale sincerile noastre mulțămiri, rugăm pe Bunul Dumnezeu să-i răsplătească din darurile sale cele bogate, lungindu-i firul vieții atât lui cât și iubitel sale familii, ca se poată vedea mulți imitatori. Naidaș la 25 Martie 1922. În numele comunei bisericesti *Svetozar Mutașcu* paroh.

Atentatul dela Senat. În procesul comuniștilor, ce se judecă acum la Curtea Marțială din București, a fost ascultat zilele trecute și făptuitorul atentatului dela Senat Max Goldstein, care a expus pe larg împrejurările între cari a săvârșit atentatul și modul cum l-a săvârșit. Cauza care l-a îndemnat la aceasta a fost „ca cei dela adunarea statului să-și bage mințile în cap” și a mai spus că burghezia de după război o află „stricată și plină de viții”. Bomba a făcut-o el singur. E de mirat, că atentatorul are numai 2 clase primare.

Deschiderea Corpurilor legiuitoare. În 14, 17 Martie s'au deschis Camera și Senatul prin mesagiu regal. Opoziția s'a abținut.

Ministru de război a fost numit generalul *Mărădărescu*.

America bogată. S'a anunțat în mod oficial că o treime a întregii provizii de aur a lumii se află în posesiunea Statelor-Unite și anume cam 9 miliarde dolari.

Dr. Petru Valușescu cunoscutul proprietar de vilă din Băile Herculane și a serbat cununia cu dna Gizela Waninger din Caransebeș, în ziua 19 Martie a.c. Felicitările noastre!

Ziarul „Voința” din Cluj și-a sistat apariția con-topindu-se cu „Patria”.

Moartea lui Lenin. Se anunță moartea lui Lenin, șeful guvernului bolșevist rus.

Au apărut
în editura institutului de editură
„CARTEA ROMÂNEASCĂ”
VOLBURA
(POEZII)

de
Const. A Siminei

Prețul Lei 14—

De vânzare la principalele Librării din Țară.

Literatură.

A apărut:

P. Kropotkin: Din Mărea revoluție franceză în românește de **F. Mușoiu**. Biblioteca „Revistei Ideei” Nr. 28. Strada Fluierului, București.

G. Eug. Simon: Societățile creștine. C. Dimitrescu Iași: **Din nevoile vieții Maragna**, sau nevoia de hrană. **W. Morris: O lecție practică**, publicate într-o broșură de 32 pagini, de **P. Mușoiu**. Se pot procura dela Biblioteca „Revistei Ideei” București, Strada Fluierului, 28. Prețul nu e indicat.

CONCURSELE.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistoriu Diecezan ddto 28 Octomvrie 1921 Nr. 4176 B. se publică concurs pentru întregirea *parohiei* de clasa III din **Criciova** protopresbiteratul Logojului cu termen de 30 de zile dela prima publicare, în „Foaia Diecezană.

1. Una sesiune parohială (pământ arator).
2. Stola uzitată.
3. Un intravilan de 800 □.

Se observă, că în lipsa de casă parohială, alesul preot va avea să se îngrijească singur de locuință.

Alesul preot are a suporta dările după pământ. Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainta cererile de concurs adresate com. parohial din Criciova și a se trimite Prea On oficiu protopresbiteral la Logoj.

Concurenții sunt poftiți să se presinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare la sfta biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântarea bisericească și oratorie.

Criciova din ședința com. parohial ținută la 25/12 Decemvrie 1921. 3—3

Romul Popoviciu m. p. **Aurel Doboșan** m. p.
preot. pres. notar.

În conțelegere cu mine: **Dr. George Popoviciu** protopr.

Nr. 5353 B. ex. 1922.

Acest concurs se publică cu adausul, că în senzul §-lui 29 al Regulamentului pentru parohii și a decisului consistorial ddto 3 Martie și 12 Aprilie 1914 Nr. 3053, ridicat la valoare de concluz sinodal cu concluzul Nr. 33 ex 1914, credincioșii sunt îndatorați a presta și birul parohial, care constituie o parte legală a dotațiunii preotești.

Caransebeș din ședința consistorială ținută la 1 Martie 1922.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Amăsurat ordinațiunii Venerab. Consistoriu diecezan ddto 11 Mai 1921 Nr. 1719 B. ex. 1921 se escrie concurs pentru ocuparea *parohiei* de clasa II-a din comuna **Voivodinț**, protopresbiteratul Verșetului, cu termen de 30 zile de prima publicare în „Foaia Diecezană”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Una sesiune parohială.
2. Stola și venitele uzitate.
3. Cvarțir liber, pentru care se îngrijește com. bisericească.
4. Pentru scripturistica 200 cor.
5. Preotul alegând este purtătorul oficiului parohial. Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recursele înscruate conform regulamentului pentru parohii adresate comitetului parohial din Voivodinț Prea On. oficiu protopresbiteral din Verșet.

Totodată sunt poftiți a se prezenta în vre-o Dumineca sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Voivodinț la 9 Februarie 1922.

Ilia Prodan 2—3 **Martin Atnagea**
președintele com. paroh. notarul com. paroh.

În conțelegere cu mine: **Traian Oprea** protopresbiter.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor diecezan ddto 4 Martie 1921 Nr. 948 B. ex 1921, subscrisul comitet parohial escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană” pentru ocuparea postului de *paroh* în parohia de clasa a III din **Topleți** cu filia Bêrza, protopresbiteratul Mehădiei, județul Căraș Severin.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 27^{1/2} jugheră pământ.
2. Ca desdaunare anuală pentru parcelele sesiunare expropriate de calea ferată dela cassa diecezană 9 Lei 34 bani.
3. Comuna bisericească din Topleți plătește preotului la an 200 Lei.
4. Comuna bisericească din filia Bêrza plătește preotului la an 72 Lei.
5. Quartir în casă parohială constătător din 3 odăi, curte și alte edificii trebuincioase.

Toate dările după sesiune le supoartă preotul.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și trimită rugărilor înscruate conform „Regulamentului pentru parohii” și adresate comitetului parohial din Topleți, la adresa Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral gr. ort. rom. în Mehădia, și sunt poftiți a să prezenta cu prealabila incuviințare a protopresbiteratului în sfta biserică din loc în vre-o Duminecă ori sârbătoare, spre a-și arăta dibăcia în cântare și oratorie, dar nu în ziua de alegere.

Topleți. în 23 Ianuarie 1922.

Ioan Blidariu 3—3 **George Vlor**
președintele comit. parohial. notarul comitetului paroh.

În conțelegere cu mine: **Ioan Peșca** protopresbiter.

Dreptul de opțiune după 60 buc. acții „Severineana“ din Caransebeș e de vânzare.

Ofertele sunt a se adresa Consistoriului diecezei ort. rom. a Caransebeșului cel mult până în 12 Aprilie nou 1922.

A apărut în Editura Tipografiei Naționale din Lugoj:

Calendarul călătorilor

cu mersul trenurilor pe toate liniile Căilor Ferate Române. Valabil dela 1 Ianuarie 1922.

Prețul 10 Lei.

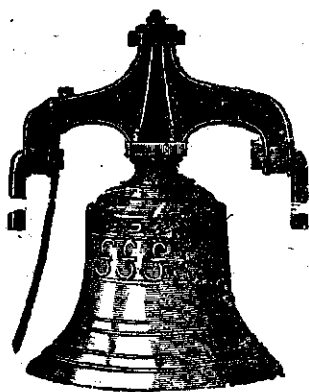
Tipografia și Librăria Diecezană din Caransebeș.

E singura librărie din întregul Banat unde se poate găsi orice fel de cărți literare științifice etc.

Tipografia și Librăria Diecezană, Caransebeș.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,
turnătorie de clopote
și fabrică de scaune de fer pentru clopote
TIMIȘOARA-FABRIC.

50--52

Calculări de preț să trimit gratuit.

„FĂGETANA“ institut de credit și de economii ca societate pe acțiuni în Făget.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „FĂGETANA“, ca societate pe acții în Făget, sunt prin aceasta invitați în sensul §-lui 15 al statutelor societății la a

XXX-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Făget, la 21 Aprilie 1922, la 11 ore a. m., în localul societății.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Bilanțul anual, raportul direcțiunii împreună cu raportul comitetului de supraveghiere și darea absoluturului.

2. Decisiune asupra împărțirii profitului curat.

3. Eventuale propuneri făcute în sensul §-lui 26 din statute.

4. Esmiterea a 2 acționari pentru verificarea protocolului luat în adunarea generală.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală sau în persoană sau prin plenipotențiași, sunt invitați în virtutea §-lui 10 din statutele societății a-și depune acțiunile D-lor cu o zi înainte de adunare la cassa societății. Acțiunile se pot depune și la „Grănicerul“ în Dobra, „Albina“ în Sibiiu, la filiala „Albina“ în Lugoj și la „Decebal“ în Deva, cu 2 zile înainte de adunarea generală.

Din ședința plenară mixtă a direcțiunii, ținută la 25 Martie 1922.

DIRECȚIUNEA.

ACTIVE				CONTUL BILANȚ				PASIVE			
Cassa în numerar			227.354	69	Capital social			200.000	—		
Depozite (cassa postală)			28.944	47	Fond de rezervă			65.215	—		
Efecte			659.958	86	Fond de penzii			58.928	54		
Cambii personale	51.298	90			Depuneri			1.202.293	27		
„ ipotecare	146.267	15	197.566	05	Dividende neridicate			4.696	—		
Impr. ipotecare și pe obligații			13.214	60	Creditori			8.691	88		
Efectele fondului de penzii			17.045	—	Interese transitoare			5.897	—		
Cont-curent			314.563	32	Profit net			18.690	46		
Realități			47.039	34							
Debitori			58.725	82							
			1.564.412	15				1.564.412	15		

DEBIT				CONTUL PROFIT ȘI PERDERI				CREDIT			
Interese :					Interese :						
pentru depuneri			40.933	01	dela cambii personale	7.318	93				
Spese :					dela cambii ipotecare	16.808	36				
salare, direcțiunii, com. de	15.889	—			dela impr. ipot. și obligații	1.998	92				
supravegh. și funcț.	1.158	—			dela efecte	32.863	30				
reint. de cvartir funcționarilor,					dela cont-curent	23.084	57	82.074	68		
porto, tipărituri, încălzit și					Provizioni și alte venituri			11.951	06		
alte spese	7.078	78	24.125	78							
Impozite :											
contribuțiuni directe	5.406	51									
după interese depuneri	3.542	43									
comp. timbru și asig. mun-	1.326	95	10.275	89							
citorilor			18.690	46							
Profit net			94.025	14				94.025	14		

Adrian Olariu ss.
director executiv.

Făget, la 31 Decembre 1921.

DIRECȚIUNEA:

Sebastian Olariu ss. Adam Groza ss. Fabius Dobrean ss. Alecsandru Iclozan ss. Rațiu ss.

Subsemnatul comitet, am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte.

Comitetul de supraveghiere:

Făget, la 25 Martie 1922.

Adam Lesnican ss. Iosif Morariu ss. Virgiliu Lugojan ss.